

REPUBLIKA HRVATSKA
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU

N A C R T

PRIJEDLOG ZAKONA
O POSEBNIM PRAVIMA PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI,
S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, 8. srpnja 2004.

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O POSEBNIM PRAVIMA PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona nalazi se u odredbi članka 80. stavak 1. točka 2. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI

Temeljna pitanja vezano uz uređivanje prava i obveza, pravnog položaja i odgovornosti, te djelokruga i ovlasti najviših tijela državne vlasti uređena su Ustavom Republike Hrvatske.

Na temelju ustavnih odredaba i u skladu s Ustavom utvrđenim okvirima, niz posebnih zakona specifičnije i primjerenije razrađuje sasvim konkretna prava, te konkretne obveze najviših nositelja državne vlasti.

Pri tome je bitno spomenuti Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor («Narodne novine», broj 116/99, 109/00, 53/03 i 69/03 – pročišćeni tekst), Zakon o izboru predsjednika Republike Hrvatske («Narodne novine», broj 22/92 i 71/97), Zakon o Vladi Republike Hrvatske («Narodne novine», broj broj 101/98, 15/00, 117/01 i 199/03), posebice Poslovnik Hrvatskoga sabora («Narodne novine», broj 06/02, 41/02 i 91/03), potom i Zakon o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru («Narodne novine», broj 55/00 i 107/01), te Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika («Narodne novine», broj 101/98., 135/98., 105/99., 25/00., 73/00., 30/01., 59/01., 114/01., 153/02. 16/04. i 30/04).

Cinjenica jest kako navedeni zakoni, između ostaloga, sadrže i odredbe kojima se definiraju obveze i prava državnih dužnosnika na specifičan i u osnovi primjeren način i to kako prava dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti, tako i po njezinom prestanku.

Od navedenih zakona posebno je za istaci sam Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika koji definira i konkretizira većinu bitnih okolnosti i prava povezanih s obnašanjem državnih dužnosti. Uz definiranje kruga dužnosti obnašanje kojih se smatra državnim dužnostima, Zakon propisuje i obveze državnih dužnosnika, te svakako i njihova prava po prestanku obnašanja dužnosti.

Između ostalih prava, jedno je od osnovnih prava dužnosnika u slučaju prestanka obnašanja dužnosti njihovo pravo na naknadu u visini plaće koju je dužnosnik ostvarivao za vrijeme obnašanja dužnosti u razdoblju od šest mjeseci od dana prestanka dužnosti, odnosno naknada u visini od 50% navedenog iznosa za slijedećih šest mjeseci.

Međutim, premda decidirano nabraja i utvrđuje koje se dužnosti imaju smatrati državnim dužnostima, sam Zakon ne razrađuje detaljno specifikum odnosa povezanih s obnašanjem dužnosti predsjednika države. Rješavanje i razradu ovog pitanja nametnula je dijelom dosadašnja praksa i citav niz otvorenih pitanja, a dijelom i potreba postizanja kompatibilnosti s zakonskim rješenjima već usvojenima u zemljama stabilne, trajne demokracije.

Stoga je Vlada Republike Hrvatske, kao predlagatelj ovoga Prijedloga zakona, mišljenja kako će se zakonom čije donošenje predlaže, primarno postići primjereno popunjavanje konkretne pravne praznine, te preciziranje konkretnih prava predsjednika države po prestanku obnašanja dužnosti.

Osnovna pitanja koja se predlažu urediti ovim Zakonom jesu:

- konkretna prava koja će ostvarivati predsjednik Republike Hrvatske po prestanku obnašanja svoje dužnosti,
- pravo na korištenje primjerenog uredskog prostora s plaćenim troškovima,
- osiguranje obavljanja stručnih, ali i administrativnih poslova, te mogućnost ostvarivanja korespondencije i po prestanku obnašanja dužnosti,
- pravo na fizicku zaštitu i sigurnost, te osiguranje mobilnosti na način da se omogući uporaba službenog, osobnog automobila,
- definiranje ostalih prava kako bi se osigurao kontinuitet, ali i dignitet dužnosti predsjednika Republike Hrvatske.

Posljedice koje će proisteci donošenjem ovog Zakona:

- striktno definiranje prava predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja njegove dužnosti,
- osiguranje kontinuiteta u domeni suradnje i međunarodnih odnosa, te stvaranje platforme daljnjem osobnom suradivanju i kontinuiranim kontaktima s institucijama u zemlji, ali i izvan nje,
- zajamčen primjereni stupanj osobne sigurnosti predsjednika Republike Hrvatske, posebice u svjetlu jacanja terorizma na međunarodnoj sceni.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Ocjenjuje se da će provedba ovog Zakona iziskivati osiguranje dodatnih financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske, ukoliko dode do primjene zakonskih rješenja.

Međutim, konkretni novčani iznos za sada nije moguće s preciznošću iskazati, budući će on u cjelosti ovisiti o usvojenim rješenjima budućeg zakonskog teksta, no predlagatelj predviđa da se radi o novčanom iznosu od cca 500.000 kn.

IV. PRIJEDLOG DA SE ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Predlagatelj ocjenjuje da su se stekli uvjeti propisani odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora kojom je propisana mogućnost donošenja određenih zakona po hitnom postupku.

Naime, potreba definiranja određenih prava, ali i pravila vezanih uz rad i djelovanje jednog od najviših tijela državne vlasti u Republici Hrvatskoj, ocijenjena je dostatnim razlogom za hitnost postupka.

V. TEKST KONACNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Uz prijedlog za donošenje ovog Zakona dostavlja se Konacni prijedlog Zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku dužnosti.

Ujedno se napominje da sukladno odredbi članka 82. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske organske zakone, dakle zakone kojima se razrađuju Ustavom utvrđena ljudska prava i temeljne slobode, izborni sustav, ustrojstvo, djelokrug i način rada državnih tijela, te ustrojstvo i djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave Hrvatski sabor donosi većinom glasova svih zastupnika.

Slijedom iznijetoga, i zakon čije se donošenje predlaže potrebno je donijeti većinom glasova svih zastupnika Hrvatskoga sabora.

Z A K O N

O POSEBNIM PRAVIMA PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI

Clanak 1.

Ovim Zakonom ureduju se posebna prava predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti.

Clanak 2.

Predsjednik Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti ima pravo na osobnog vozača i službeno osobno vozilo, te na fizičku zaštitu sukladno posebnim provedbenim propisima, na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.

Clanak 3.

Predsjednik Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti ima pravo na korištenje opremljenih uredskih prostorija, primjerenih za obavljanje aktivnosti i organizaciju sastanaka.

Za obavljanje službenickih, odnosno administrativnih i ostalih poslova nužnih za rad ureda, ured može imati najmanje dva državna službenika.

Troškovi za plaće službenika i rad ureda (električna energija, grijanje, troškovi telefona i telefaksa, priključak interneta), te troškovi nabave i održavanja nužne računalne opreme, podmiruju se iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

Clanak 4.

Vlada Republike Hrvatske dužna je osigurati ured, računalnu opremu i potrebne službenike u roku 30 dana od dana prestanka dužnosti predsjednika Republike Hrvatske, ukoliko to dosadašnji predsjednik osobno zatraži.

Clanak 5.

Prava iz članka 2. i 3. ovog Zakona predsjednik može koristiti trajno.

Clanak 6.

U slučaju smrti predsjednika Republike Hrvatske troškove pogreba snosi Republika Hrvatska.

Clanak 7.

Stupanjem na snagu ovog Zakona odredba stavka 2. clanka 17. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika («Narodne novine», broj 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 16/04 i 30/04), prestaje važiti.

Clanak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana njegove objave u «Narodnim novinama».

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Propisuje se predmet uređenja ovog Zakona, a to je utvrđivanje posebnih prava predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti.

Uz članak 2.

Sukladno odredbi ovog članka, predsjednik Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti imao bi određena prava, kao primjerice, pravo na osobnog vozača i službeno osobno vozilo, te na fizičku zaštitu.

Uz članak 3.

Precizira se pravo predsjednika na korištenje odgovarajućih, opremljenih uredskih prostorija, način obavljanja službeničkih, odnosno administrativnih i ostalih poslova nužnih za rad ureda, te naknada troškova za plaće službenika i rad ureda.

Uz članak 4.

Ustanovljava se obveza Vlade Republike Hrvatske da osigura ured, opremu i potrebne službenike u zakonom predviđenom roku.

Uz članak 5.

Predviđa se da prava po osnovi ovog Zakona predsjednik može koristiti trajno po prestanku obnašanja dužnosti.

Uz članak 6.

Predviđa se obveza Republike Hrvatske u slučaju smrti predsjednika Republike Hrvatske.

Uz članak 7.

Predlaže se brisanje jedne odredbe Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika («Narodne novine», broj 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 16/04 i 30/04), s obzirom da se predlaže novo rješenje.

Uz članak 8.

Propisuje se stupanje Zakona na snagu, naime, sukladno predloženom rješenju, ovaj Zakon stupio bi na snagu osmog dana od dana njegove objave u «Narodnim novinama».